KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 4.10.2006
COM(2006) 567 konč.

SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

GLOBALNA EVROPA: KONKURENCA V SVETU

Prispevek k strategiji EU za gospodarsko rast in delovna mesta

{SEC(2006) 1228}
{SEC(2006) 1229}
{SEC(2006) 1230}

SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

GLOBALNA EVROPA: KONKURENCA V SVETU

Prispevek k strategiji EU za gospodarsko rast in delovna mesta

1. NAMEN SPOROČILA

Gospodarska rast in delovna mesta ter priložnosti, ki se s tem ponujajo, so jedro agende Evropske komisije za Evropo. Nepogrešljivi so za gospodarsko blaginjo, socialno pravičnost in trajnostni razvoj ter za pripravo evropskih državljanov na globalizacijo. Po tem ključnem merilu bodo državljani namreč presojali, ali Evropa prinaša rezultate v njihovem vsakdanjem življenju.

Prenovljena lizbonska strategija je leta 2005 opredelila ukrepe, ki jih moramo sprejeti v Evropi za zagotovitev gospodarske rasti in delovnih mest. Poudarila je, da je odprt trg s kakovostnimi notranjimi pravili, ki se učinkovito izvajajo na področjih kot so konkurenca, inovacije, izobraževanje, raziskave in razvoj, zaposlovanje, socialna in kohezijska politika, bistven pripomoček za globalno konkurenčnost evropskih družb. Poleg tega je poudarila potrebo po zagotavljanju odprtih trgov po svetu.

To notranjo agendo mora dopolnjevati zunanja agenda, ki bo povezovala našo trgovinsko in druge zunanje politike, da bomo lahko izrabili priložnosti globaliziranega gospodarstva. Naša zunanja prednostna naloga na tem področju zadnjih nekaj let je bila doseganje ambicioznega, uravnoteženega in pravičnega večstranskega dogovora za nadaljnjo liberalizacijo mednarodne trgovine z odpiranjem trgov, na katerih bodo evropske družbe lahko tekmovale in ponujale nove priložnosti za gospodarsko rast in razvoj. STO ostaja še naprej najučinkovitejši način širjenja in upravljanja trgovine v sistemu, ki temelji na pravilih, ter vogelni kamen večstranskega sistema. Razvojna agenda iz Dohe je še vedno naša glavna prednostna naloga in Komisija si močno prizadeva, da bi ponovno začela pogajanja iz Dohe po začasni prekinitvi julija 2006.

S trgovinsko politiko si prizadevamo uresničevati tudi številne zunanje cilje Unije, zlasti na področju razvoja in sosedskih odnosov. To bodo ostale glavne naloge trgovinske politike EU. Usklajenost zunanjih politik Unije je odločilna za krepitev globalne vloge EU.

Namen tega sporočila je opredeliti prispevek trgovinske politike k spodbujanju gospodarske rasti in ustvarjanju delovnih mest v Evropi. Razlaga, kako lahko v naglo spreminjajočem se globalnem gospodarstvu oblikujemo bolj celovito, usklajeno ter v prihodnost usmerjeno zunanjetrgovinsko politiko, ki bo še močneje prispevala h konkurenčnosti Evrope. Poudarja potrebo po prilagoditvi instrumentov trgovinske politike EU novim izzivom, vzpostavitvi novih partnerstev ter zagotovitvi, da bo Evropa ostala odprta do svetovnih trgov in da bodo drugi trgi ostali odprti do nas.

Sporočilo obravnava tudi nekatere povezave med politiko, ki jo izvajamo znotraj EU in tisto, ki jo izvajamo zunaj meja. Ker globalizacija briše razlike med notranjo in mednarodno politiko, bodo naše notranje politike pogosto odločujoče vplivale na zunanjo konkurenčnost in

obratno. Priznavanje potrebe po povezanem in usklajenem pristopu k domačim in globalnim izzivom je postalo razpoznavni znak te Komisije[1]. Veliko pa bo treba še postoriti, da se bo to pokazalo v načinu našega razmišljanja in dela[2].

2. SVET, KI SE SPREMINJA

Spremembe v globalnem gospodarstvu so danes za svetovno gospodarstvo in mednarodne odnose enako pomembne, kakor so bile ob koncu hladne vojne. Pospešeno povezovanje globalnega gospodarstva poganjajo naprej naraščajoči trgovinski in kapitalski tokovi, vedno večja prepletenost finančnih trgov, nižji prevozni stroški ter informacijska in komunikacijska revolucija. To ustvarja povsem nove priložnosti za gospodarsko rast in razvoj. Obenem pa pomeni dodatne pritiske na naravne vire, zlasti na podnebje, na tradicionalno industrijo in način preživljanja. Nekdanja gotovost je izginila in zbudili so se novi strahovi.

Gospodarske družbe se na te spremembe odzivajo tako, da povezujejo napredne tehnologije in tuj kapital s široko bazo vedno bolj izobražene delovne sile v državah v razvoju. Globalne dobavne verige se spreminjajo, saj gospodarske družbe oddajajo sestavljeno proizvodnjo in storitve zunanjim izvajalcem v gospodarstvih z nižjimi stroški. Komponente enega samega izdelka so lahko izdelane v različnih državah, kar nadomešča tradicionalno trgovino s končnimi izdelki.

Vedno več držav izkorišča priložnosti, ki jih ponuja globalizacija. V drugi polovici dvajsetega stoletja so bile gonilne sile globalnega gospodarstva Združene države, Evropa in Japonska. Danes se jim pridružujejo države z vedno bolj odprtim in razvitim gospodarstvom, zlasti Kitajska in Indija, pa tudi Brazilija, Rusija in druge. Kitajska je že tretji najmočnejši izvoznik in v naslednjih nekaj letih bo verjetno postala drugo najpomembnejše nacionalno gospodarstvo. V tem obdobju bi Indija utegnila zasesti šesto mesto.

Posledica tega je, da se spreminja tudi narava globalne trgovine. Sicer še vedno ne živimo v svetu brez tarif, vendar se številni sektorji že razvijajo v tej smeri. Znanje, inovacije, intelektualna lastnina, storitve in učinkovita raba virov so danes ključ do konkurenčnosti za Evropo. Treba bo prilagoditi trgovinsko politiko in celoten pristop k mednarodni konkurenčnosti.

3. ANALIZA: TEMELJI KONKURENČNOSTI EU

Da bi bila Evropa konkurenčna, je treba izpolniti dva bistvena, medsebojno povezana pogoja. Prvič, voditi pravilno notranjo politiko, ki bo izražala zunanje izzive konkurenčnosti in ohranjala našo odprtost do trgovine in naložb. Drugič, zagotoviti večjo odprtost in pravična pravila na drugih trgih, zlasti pri naših najpomembnejših prihodnjih trgovinskih partnerjih. Oboje pa mora temeljiti na preglednih in učinkovitih pravilih – domačih, dvostranskih in večstranskih.

---

1 Glej dokumente: „Agenda državljanov za Evropo“, ki ga je sprejela Komisija maja 2006, „Prenovljena strategija EU za trajnostni razvoj“, ki ga je sprejel Svet junija 2006, in „Evropa v svetu“, ki ga je sprejela Komisija junija 2006.

2 Spremni delovni dokument služb Komisije vsebuje podrobnejšo analizo, ki je podlaga tega sporočila.

3.1. Pravilna politika doma

i) <u>Konkurenčni trgi</u>: enotni trg je odločilen za oblikovanje globalno konkurenčnih družb v EU. S svojimi pravili krepi predvidljivost in preglednost ter podjetjem omogoča, da izkoristijo velikost trga in ekonomijo obsega, spodbuja učinkovito uporabo virov in inovacij ter onemogoča uporabo državnih pomoči za protikonkurenčne in protekcionistične namene. Spodbudil je razvijanje kakovostnih pravil in standardov, ki bodo pomagali pri oblikovanju globalnih norm.

Konkurenčni trgi so evropski proizvodni industriji pomagali, da je kljub globalizaciji v glavnem ohranila svoj BDP, medtem ko so ZDA in Japonska izgubljale. Obseg evropske industrije se je v zadnjih dveh desetletjih povečal za 40 %[3] in položaj EU na svetovnih trgih je ostal skoraj nespremenjen. Naše storitvene dejavnosti so na številnih področjih vodilne v svetu.

Tako je predvsem zato, ker evropske družbe prodajajo izdelke in storitve z izvrstnim oblikovanjem in kakovostjo[4]. Izdelki višjega cenovnega razreda pomenijo tretjino svetovnega povpraševanja in polovico evropskega izvoza. Pri teh izdelkih višje vrednosti se EU uvršča na drugo mesto takoj za Japonsko, vendar višje kot ZDA, medtem ko države, kot je na primer Kitajska, močno zaostajajo.

Vendar EU izgublja na področjih z vrhunsko tehnologijo. Večja učinkovitost na področju inovacij, izobraževanja, raziskav in razvoja, tako glede izdelkov, vključno s kakovostnimi kmetijskimi proizvodi visoke dodane vrednosti, kakor tudi storitev, je bistvena za ohranitev sposobnosti EU za prodajo izdelkov najvišje kakovosti. Upoštevati pa moramo tudi svoje zunanjetrgovinske cilje. Evropski izvoz je velik v državah, v katerih je povpraševanje stabilno, vendar ima slabši položaj od Japonske in ZDA v območjih s hitro gospodarsko rastjo, zlasti v Aziji.

ii) <u>Odprtost</u>: Evropska gospodarska odprtost je bistvena za odpiranje novih delovnih mest in gospodarsko rast v Evropi ter za našo mednarodno konkurenčnost. Odprtost do globalnega trgovanja in naložb krepi našo sposobnost, da izkoristimo ugodnosti učinkovitega enotnega trga. Poleg tega izpostavlja domače gospodarstvo ustvarjalnemu pritisku konkurence, spodbuja in nagrajuje inovacije, zagotavlja dostop do novih tehnologij ter krepi naložbene pobude.

Evropa mora zavrniti protekcionizem. S protekcionizmom se namreč dvigujejo cene za potrošnike in podjetja ter omejujejo možnosti izbire. Zaščita sektorjev na uvozni strani pred pošteno zunanjo konkurenco srednjeročno odvrača vire od produktivnejših sektorjev gospodarstva. Ker je naša blaginja odvisna od trgovanja, bi povračilne ovire, ki bi jih drugi uvedli, škodile našemu gospodarstvu.

Po drugi strani lahko z uvedbo začasnih in ciljno usmerjenih omejitev protikonkurenčnega uvoza v Evropo zavarujemo evropske interese pred nepošteno trgovino. Te potrebne instrumente trgovinske zaščite moramo ohraniti, hkrati pa poskrbeti, da se bodo prilagodili spreminjajočim se pogojem globalne trgovine.

---

[3] Glej Sporočilo Komisije „Nova industrijska politika: ustvarjanje pogojev za razvoj predelave“ (oktober 2005)

[4] CEPII (2004), *European industry's place in the International Division of Labour*: *situation and prospects*

iii) <u>Socialna pravičnost</u>: Zavedati se moramo tudi morebitnih razdiralnih učinkov odpiranja trga za nekatere regije in delavce, zlasti manj usposobljene. Strukturna sprememba ni nova, vendar jo globalizacija pospešuje. Odstranitev ovir prilagajanju na notranjem trgu in usmerjanje virov v sektorje, v katerih se lahko najučinkoviteje uporabijo, sta nujna za izkoriščanje ugodnosti trgovanja in odpiranje delovnih mest v Evropi. Vendar lahko posamezni sektorji ali regije boleče občutijo negativne učinke odpiranja trgovine, kar bi morda spodbudilo politično nasprotovanje odprti trgovini. Moramo se bolje pripraviti na učinke odpiranja trgovine tako, da sektorjem, regijam in zaposlenim pomagamo, da se prilagodijo, ter poskrbimo, da bodo ugodnosti dosegle državljane. Medtem ko uresničujemo socialno pravičnost in kohezijo doma, si moramo tudi prizadevati, da svoje vrednote, vključno s socialnimi in okoljskimi standardi ter kulturno raznolikostjo, uveljavimo v svetu[5].

3.2. Odpiranje trgov v tujini

Postopno odpiranje trgovine je pomemben vir spodbujanja produktivnosti, gospodarske rasti in odpiranja delovnih mest. Je bistven dejavnik za zmanjšanje revščine in pospeševanje razvoja ter lahko dolgoročno pomaga odpraviti številne vzroke globalnih izzivov, s katerimi se spopadamo, od varnosti in migracij do podnebnih sprememb.

Naš glavni argument je, da morajo odpoved protekcionizmu v EU spremljati intenzivno odpiranje trgov in pravični pogoji trgovanja v tujini. To izboljšuje globalno poslovno okolje in spodbuja gospodarske reforme v drugih državah. Poleg tega krepi konkurenčen položaj evropske industrije v globaliziranem gospodarstvu in je potrebno za ohranitev domače politične podpore za lastno odprtost. Za uresničevanje te agende sta potrebna dva bistvena elementa: močnejše sodelovanje z največjimi nastajajočimi gospodarstvi in regijami; ter usmerjanje več pozornosti v trgovinske ovire onstran meja.

Gospodarstva največjih nastajajočih trgov, zlasti na Kitajskem, v Indiji in Braziliji, upravičeno pobirajo sadove svoje vedno pomembnejše vloge v svetovni trgovini. Skupaj zdaj pomenijo 15 % globalnih trgovinskih tokov. Ta gospodarska rast, temelječa na postopni liberalizaciji, je bila odločilna za njihov zgodovinski uspeh, ker jim je uspelo milijone ljudi osvoboditi revščine.

EU je že zdaj zelo odprta do izvoza iz teh nastajajočih in drugih držav v razvoju ter je pripravljena iti naprej. Vendar je na večini nastajajočih trgov visoka gospodarska rast združena z nepotrebno visokimi ovirami za evropski izvoz. S tem, ko se povečuje njihova vloga in ugodnosti, ki jih imajo od sistema globalnega trgovanja, se povečuje tudi njihova odgovornost za ohranitev globalne ureditve, ki spodbuja odprtost.

Pri tej odprtosti pa ne gre več samo za tarife. Zagotovitev dejanskega dostopa do trga v 21. stoletju bo pomenilo osredotočanje na nova vprašanja in oblikovanje instrumentov trgovinske politike za takšne vrste odpiranja, ki bodo resnično spremenile sedanje razmere:

i) <u>Netarifne ovire</u>: Zmanjšanje tarif je še naprej pomembno za odpiranje trgov do evropskega industrijskega in kmetijskega izvoza. Ko so tarife odpravljene, postanejo največja pregrada netarifne ovire, kot so uredbe in postopki, ki po nepotrebnem omejujejo trgovino. Te ovire so pogosto manj vidne, bolj zapletene in so lahko bolj občutljive, ker se neposredno nanašajo na domače predpise. Zakonska ureditev trgovine je potrebna, vendar mora biti pregledna in

---

[5] Glej Sporočilo „Spodbujanje dostojnega dela za vse“, ki ga je Komisija sprejela maja 2006.

nediskriminatorna, trgovine pa ne sme omejevati bolj, kot je potrebno za doseganje drugih legitimnih ciljev politike.

Odprava netarifnih ovir je zapletena, zahteva veliko sredstev in ni v celoti zajeta v sistemu STO. Instrumenti, kot so na primer sporazumi o vzajemnem priznavanju, dialogi o mednarodni standardizaciji in predpisih, pa tudi tehnična pomoč tretjim državam, bodo vedno pomembnejši za spodbujanje trgovine ter preprečevanje predpisov in standardov, ki omogočajo izkrivljanje. Za prepoznavanje in odpravo ovir bodo potrebni novi načini delovanja znotraj Komisije in sodelovanja z drugimi, vključno z državami članicami in industrijo.

ii) Dostop do virov: Bolj kot kdaj koli prej mora Evropa uvažati, da bi lahko izvažala. Glavna prednostna naloga mora biti odpravljanje omejitev za dostop do virov, kot so energija, kovine in odpadki, primarne surovine, vključno z nekaterimi kmetijskimi proizvodi, kožami in usnjem. Ukrepi, ki so jih nekateri naši največji trgovinski partnerji sprejeli za omejevanje dostopa do svojih zalog teh virov, povzročajo velike težave nekaterim industrijskim sektorjem v EU. Če omejitve za dostop do virov niso utemeljene z varnostnimi ali okoljskimi razlogi, jih je treba odpraviti.

Energija bo postala izjemno pomembna. Glede na to, da se svetovno povpraševanje povečuje in da Evropa postaja vse bolj odvisna od zunanjih virov energije, bo morala EU še naprej razvijati usklajeno politiko za zagotovitev konkurenčne, varne in trajnostne energije. V okviru EU to pomeni zagotovitev konkurenčnega vseevropskega trga z energijo ter spodbujanje trajnostnih, učinkovitih in raznolikih virov energije. Zunaj EU si moramo prizadevati za boljšo preglednost, upravljanje in trgovino energetskega sektorja v tretjih državah z nediskriminatornimi pogoji tranzita ter omogočanjem dostopa tretjih držav do infrastrukture za prevoz energije, namenjene za izvoz; pa tudi z zagotavljanjem pomoči pri izboljšanju proizvodnih in izvoznih zmogljivosti ter razvoju infrastrukture za prevoz energije. Raznolikost virov energije, dobave in tranzita je bistvena za našo notranjo in zunanjo politiko.

Uresničevanje gospodarske rasti s trgovino ima lahko ekološke posledice, zlasti na področju biološke raznolikosti in našega **podnebja**. Naša politika zunanje konkurenčnosti bo morala spodbujati energetsko učinkovitost, uporabo obnovljivih virov energije, vključno z biogorivi, tehnologijo z nizkimi emisijami in racionalno rabo energije v Evropi in v svetu, ne le zato, da zmanjša rast globalnega povpraševanja po energiji, temveč tudi, da poveča zanesljivost dobave. Zlasti povezave med trgovinsko politiko in podnebnimi spremembami bodo zahtevale nadaljnje preučevanje.

iii) Nova področja gospodarske rasti: Morali se bomo bolj osredotočiti na odpiranje trgov in sprejetje strožjih pravil na novih trgovinskih področjih, ki so za nas gospodarsko pomembna, predvsem so to področja **pravic intelektualne lastnine (IPR)**, **storitev**, **naložb, javnih naročil** in **konkurence**.

Vrednost dostopa do novih trgov za podjetja iz EU se lahko močno zmanjša, če zadevne države ne skrbijo za ustrezno varovanje **pravic intelektualne lastnine**. Kršenje pravic intelektualne lastnine jemlje njihovim imetnikom prihodek od naložbe in nazadnje ogroža obstoj najbolj inovativnih in ustvarjalnih družb. Trenutno je največji izziv uveljavitev že sprejetih obveznosti, zlasti v nastajajočih gospodarstvih. Komisija je namenila znatna sredstva za boj proti ponarejanju in za boljšo uveljavitev pravic intelektualne lastnine v najpomembnejših tretjih državah, kot je na primer Kitajska. S partnerji, kot so ZDA in

Japonska, smo okrepili sodelovanje na področju varovanja pravic intelektualne lastnine in se ukvarjali z zaščito geografskih označb EU. Še vedno pa bo treba veliko storiti.

Storitve so temelj gospodarstva EU. Pomenijo 77 % BDP in zaposlitev ter so področje evropske sorazmerne prednosti, na katerem so možnosti za povečanje izvoza EU največje. Postopno liberaliziranje globalne trgovine s storitvami je pomemben dejavnik prihodnje gospodarske rasti, tudi v državah v razvoju. EU se bo morala pogajati o liberalizaciji trgovine s storitvami z glavnimi trgovinskimi partnerji, zlasti v zvezi s področji, na katerih je dostop do trga otežkočen ali na katerih so ti partnerji prevzeli zelo malo obveznosti v okviru STO.

Izboljšanje **naložbenih** pogojev v tretjih državah v storitvenem in drugih sektorjih lahko zelo poveča rast v EU ter v državah prejemnicah. Ker so dobavne verige globalizirane, je vse bolj pomembno imeti možnost svobodnega vlaganja v trge tretjih držav. Geografski položaj in bližina sta še vedno pomembna. Zagotovitev „fizične“ prisotnosti v tuji državi evropskim družbam pomaga izkoristiti poslovne priložnosti, prispeva k predvidljivosti trgovinskih tokov ter utrjuje ugled podjetja in izvorne države.

Javna naročila so področje, na katerem je veliko neizkoriščenih možnosti za izvoznike EU. Evropske družbe so vodilne v svetu na področjih, kot so transportna oprema, gradnje in komunalne storitve. Vendar se spopadajo z diskriminatorno prakso skoraj vseh svojih trgovinskih partnerjev, kar jim dejansko zapira možnosti za izvoz. To je verjetno največji trgovinski sektor, ki je še vedno zaščiten pred večstranskimi predpisi.

Odsotnost **konkurence** in pravil o državnih pomočeh v tretjih državah omejuje dostop do trgov, saj postavlja nove ovire, ki prevzemajo mesto tarif ali tradicionalnih netarifnih ovir. EU je strateško zainteresirana za oblikovanje mednarodnih pravil in sodelovanje na področju politike konkurence, da bi zagotovila, da evropska podjetja v tretjih državah ne bodo prizadeta zaradi pretiranega subvencioniranja domačih družb ali protikonkurenčne prakse. Na tem področju je treba še veliko postoriti. V večini držav namreč dodeljevanje pomoči še ni dovolj pregledno.

Na vseh teh področjih je nujno imeti pregledne in učinkovite predpise, ki se upoštevajo. Pravilno izvrševanje teh predpisov doma je temelj naše konkurenčnosti. Moramo pa tudi sodelovati z drugimi državami za zagotovitev, da bodo njihova pravila in standardi na podobni kakovostni ravni.

4. AGENDA: AKCIJSKI NAČRT ZA ZUNANJO KONKURENČNOST EU

Na podlagi te analize moramo izdelati agendo za ukrepanje v naslednjih nekaj mesecih in letih. Naši cilji naj bi bili vplivati na zagonske sile, ki prinašajo spremembe, izkoristiti priložnosti globalizacije in obvladovati tveganja. Ta izziv je v jedru Sporočila Komisije z dne 10. maja 2006 – *Agenda državljanov za Evropo*. Vloga Komisije, ki v tesnem sodelovanju z državami članicami, Parlamentom in drugimi akterji vodi trgovinsko politiko EU, pomeni izjemen vir moči za Evropo in ni primerljiva z nobenim drugim področjem politike. Moramo pa zagotoviti, da bodo naše prednostne naloge in metode prilagojene izzivom, ki jih prinaša prihodnost.

4.1. Notranja raven

Prenovljena lizbonska strategija vsebuje usklajeno agendo za prilagoditev evropskih gospodarstev novemu globalnemu okolju. Za zagotovitev, da bodo naši notranji predpisi ustrezali novim pritiskom in priložnostim, je v *Agendi državljanov* predlagan temeljit pregled enotnega trga. Na ta način se bo preučilo, kako bi lahko notranji trg še bolj pomagal evropskim podjetjem narediti potrebne spremembe za mednarodno konkurenčnost z diverzifikacijo, specializacijo in inovacijami. So pa še druge pobude politike, ki jih moramo zdaj uresničevati.

Naš postopek sprejemanja politike mora upoštevati izzive globalne konkurenčnosti. Kolikor bolj bodo pravila in prakse pri naših glavnih partnerjih dosledni, toliko bolje bo to za podjetja iz EU. Imeti moramo vodilno vlogo pri izmenjavi najboljše prakse in oblikovanju globalnih predpisov in standardov. Da bi bili pri tem učinkoviti, moramo upoštevati tudi zunanjo razsežnost pri postavljanju regulativnih in drugih standardov. Pri tem ne gre za razvrednotenje naših predpisov. Gre za odprt in prilagodljiv pristop pri določanju naših predpisov ter za preprečevanje bodočih trgovinskih sporov – in torej za podporo evropskim podjetjem, kjer je to mogoče. To je že sestavni del naše agende za boljšo regulativo v EU, je pa še več stvari, ki jih lahko storimo. Mednarodno in dvostransko regulativno sodelovanje pa je ključ do tega cilja.

Evropski državljani pričakujejo pozitivne rezultate od gospodarskih in strukturnih sprememb. Razlogi, ki podpirajo odprtost, bodo izničeni, če državljani ne bodo občutili koristi od tega. Komisija in države članice imajo pomembno vlogo pri zagotovitvi, da bodo koristi odpiranja trgov in globalizacije občutili vsi državljani, ne pa samo ozke interesne skupine. Po liberalizaciji trgovine s tekstilom ob koncu leta 2005 koristi od tega niso vsi občutili enako. Komisija bo vzpostavila sistematično spremljanje uvoznih in potrošniških cen, preden bo razmislila o novih ukrepih.

Gospodarske družbe in ljudje potrebujejo čas in predvidljivost, da se lahko prilagodijo spremembam. Nova generacija programov kohezijske politike EU daje možnosti za predvidevanje, pripravo in odzivanje na spremembe, povezane z globalizacijo. Te možnosti je treba izkoristiti. Tudi evropski Sklad za prilagajanje globalizaciji bo omogočil hiter odziv na enkratne, jasno opredeljene probleme, ki so posledica prestrukturiranja. Cilji morajo biti spodbujanje prilagajanja, trajnostne gospodarske rasti in zaposlovanja, ne pa zaščita posameznih delovnih mest ali družb pred neizogibnimi spremembami. Poleg tega bomo olajšali trgovanje za družbe doma, modernizirali carino EU s prenovljenim Carinskim zakonikom in uvedli e-carino.

4.2. Zunanja raven

i) STO

Svet potrebuje močan večstranski sistem trgovanja. To je najbolj učinkovit način širjenja in upravljanja trgovine v korist vseh ter edinstveni okvir za reševanje sporov.

Evropa ne bo odstopila od večstranskosti. Odločeni smo izpolnjevati svoje obveznosti glede večstranskosti in smo pripravljeni plačati razumno ceno za to, da bo sistem še naprej deloval. Začasna prekinitev pogajanj iz Dohe je izgubljena priložnost za globalno rast in razvoj. EU je dala pomembne ponudbe za liberalizacijo, tudi v kmetijstvu, in jasno izrazila svojo pripravljenost, da gre v mejah svojih sedanjih pristojnosti še naprej v okviru splošnega

dogovora. **Evropa bo še naprej ostala zavezana STO in si bo močno prizadevala obnoviti pogajanja, kakor hitro bodo okoliščine v drugih državah to omogočale.**

ii) Sporazumi o prosti trgovini

Sporazumi o prosti trgovini (SPT), če se k njim previdno pristopi, lahko utrdijo pravila STO in druga mednarodna pravila, tako da še bolj in hitreje spodbujajo odprtost in povezovanje, obravnavajo vprašanja, ki še niso pripravljena za večstransko razpravo in pripravijo teren za naslednjo raven večstranske liberalizacije. Številna ključna vprašanja, vključno z naložbami, javnimi naročili, konkurenco, drugimi vprašanji regulative in uveljavljanja pravic intelektualne lastnine, ki trenutno ne sodijo v okvir STO, je možno obravnavati v okviru SPT.

Vendar lahko SPT pomenijo tudi tveganje za sistem večstranskega trgovanja. Lahko povzročijo zaplete v trgovanju, razvrednotenje načela nediskriminacije in izključitev najšibkejših gospodarstev. Da bi imeli pozitiven učinek, morajo SPT zajemati številna področja, zagotavljati liberalizacijo tako rekoč celotnega trgovanja in vsebovati strožje predpise kot STO. Prednostna naloga EU bo zagotoviti, da bodo vsi novi SPT, vključno z našim, pomenili odskočno desko, ne pa ovire za večstransko liberalizacijo.

SPT za Evropo nikakor niso nekaj novega. Med drugim imajo pomembno vlogo pri sosednjih državah EU, saj krepijo gospodarske in regulativne vezi z EU. Poleg tega so del naših pogajanj za sporazume o evropskem partnerstvu z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami in za bodoče pridružitvene sporazume s Srednjo Ameriko in Andsko skupnostjo. Čeprav naši dvostranski sporazumi zadovoljivo podpirajo naše sosedske in razvojne cilje, pa so manj zadovoljivi glede naših glavnih trgovinskih interesov, med drugim v Aziji. Poleg tega je tudi vsebina teh sporazumov dokaj omejena. V dvostranska trgovinska pogajanja moramo še naprej vključevati tudi druga vprašanja, kot je na primer širša vloga trgovinske politike v zunanjih odnosih EU. Če pa želimo, da bo trgovinska politika prispevala k odpiranju delovnih mest in krepila gospodarsko rast, morajo biti pri izbiri prihodnjih SPT odločilni gospodarski dejavniki.

Ključna gospodarska merila za nove partnerje SPT bi morala biti možnosti trga (ekonomska velikost in gospodarska rast) ter stopnja zaščite pred izvoznimi interesi EU (tarife in netarifne ovire). Upoštevati bi morali tudi pogajanja naših možnih partnerjev s konkurenti EU, verjeten učinek tega na trge in gospodarstva EU, kakor tudi tveganje, da se izkrivi prednostni dostop do trgov EU, ki ga trenutno imajo partnerji iz sosednjih držav in držav v razvoju.

Na podlagi teh meril so države **ASEAN**, **Koreja** in države **Mercosur** (s katerimi pogajanja že potekajo) prednostnega pomena. Združujejo visoke stopnje zaščite z velikimi možnostmi trga in sklepajo SPT s konkurenti EU. **Indija, Rusije in Svet za sodelovanje v Zalivu** (pogajanja prav tako že tečejo) prav tako združujejo možnosti trga in stopnje zaščite, zaradi česar so te države v neposrednem interesu EU. Veliko teh meril izpolnjuje tudi Kitajska, vendar je njej zaradi priložnosti in tveganja, ki jih predstavlja, treba nameniti posebno pozornost.

Vsebinsko bi morali biti novi STP, sklenjeni zaradi konkurenčnosti, v smislu obsega izčrpni in ambiciozni ter si prizadevati za najvišjo možno stopnjo liberalizacije trgovine, vključno z daljnosežno liberalizacijo storitev in naložb. V tesnem sodelovanju z državami članicami bi bilo treba sestaviti nov ambiciozen vzorčen sporazum o naložbah EU. V primerih, ko so naši partnerji podpisali SPT z drugimi državami, konkurentkami EU, bi morali zahtevati vsaj polno enakopravnost. Količinske omejitve uvoza in vse oblike dajatev, davkov, taks in omejitev izvoza bi bilo treba odpraviti.

SPT bi morali obravnavati tudi netrgovinske ovire z zbliževanjem predpisov, kadar je to mogoče, in vsebovati jasne določbe o poenostavitvi trgovine. Vključevati bi morali strožje določbe za pravice intelektualne lastnine in konkurenco, vključno z na primer določbami o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine v skladu z direktivo ES o uveljavljanju. Prizadevali si bomo za vključitev določb o dobrem upravljanju na finančnem, davčnem in pravosodnem področju, kjer je to primerno. Zagotoviti bi morali tudi, da so pravila o poreklu v SPT enostavnejša in sodobnejša ter da odražajo dejansko stanje globalizacije. Uvedli bomo notranje mehanizme za spremljanje izvajanja in rezultatov novih SPT.

V novih SPT si bomo morali prizadevati okrepiti trajnostni razvoj z našimi dvostranskimi trgovinskimi odnosi. To bi lahko pomenilo vključitev novih določb o sodelovanju na področjih, povezanih s standardi dela in varstvom okolja. Upoštevali bomo tudi razvojne potrebe naših partnerjev in možni vpliv sporazumov na druge države v razvoju, zlasti možne učinke na preferencialni dostop revnih držav do trgov EU. Možni vpliv na razvoj bi moral biti vključen kot del ocene skupnega vpliva, ki bo opravljena pred odločitvijo o začetku pogajanj o SPT. V skladu z našim stališčem v STO bomo spodbujali naše partnerje v SPT, da najmanj razvitim državam olajšajo dostop do njihovega trga, če je mogoče z dodelitvijo dostopa brez dajatev in kvot.

To so velike ambicije. Pogajanja o bilateralnih sporazumih so lahko kompleksna in zahtevna, vendar pa moramo določiti bistvene izhodiščne točke za začetek pogajanj. Zagotoviti bomo morali, da si bomo delili podobne ambicije z našimi možnimi partnerji že od vsega začetka, da se pogajanja kasneje ne bi zavlekla zaradi neusklajenih pričakovanj. Odločitve o začetku pogajanj je treba sprejemati za vsak primer posebej na podlagi teh gospodarskih meril ter tudi pripravljenosti naših partnerjev in širših političnih razmislekov. Določbe iz SPT bi morale biti sestavni del celostnih odnosov z zadevno državo ali regijo. Najboljši način za doseganje tega v okviru širše institucionalne strukture bo treba določiti za vsak primer posebej.

iii) Čezatlantska trgovina in konkurenčnost

Čezatlantski trgovinski odnosi so daleč najpomembnejši na svetu in središče globalnega gospodarstva. Od odprave netradicionalnih ovir, ki onemogočajo tuja podjetja na določenem trgu, bi lahko imele EU in Združene države precejšnje gospodarske koristi. Že nekaj časa si prizadevamo za to, nazadnje s čezatlantsko gospodarsko pobudo, ki se je začela izvajati leta 2005, in številnimi dialogi o predpisih. Kljub določenemu napredku se je to področje izkazalo za težavno in potrebuje nadaljnji zagon.

Sodelovati moramo tudi pri spoprijemanju z globalnimi izzivi. Zaradi našega vpliva v svetovnem gospodarstvu bo sodelovanje med EU in Združenimi državami pri obravnavi področij, kot so varstvo pravic intelektualne lastnine ali varnost trgovine, zelo pomembno.

iv) Kitajska

Kitajska je najpomembnejši preizkus sposobnosti Evrope, da izkoristi globalizacijo kot priložnost za odpiranje novih delovnih mest in gospodarsko rast. Kitajska se spoprijema z velikanskimi izzivi pri reševanju perečih socialnih, okoljskih in gospodarskih vprašanj. Evropa mora Kitajsko obravnavati ustrezno, in sicer kot priložnost, izziv in bodočo partnerico.

Komisija bo v prihodnjih tednih pripravila celovito strategijo o Kitajski. Glede trgovinskih in gospodarskih vprašanj bo strategija opredelila jasen sklop prednostnih nalog, se osredotočila na ključne izzive, kot so uveljavljanje pravic intelektualne lastnine, vprašanja dostopa do

trgov in priložnosti za naložbe, ter poudarila potrebo po močnejšem sodelovanju znotraj Komisije, z državami članicami in drugimi pri reševanju teh vprašanj.

v) Uveljavljanje pravic intelektualne lastnine

EU bi si morala prizadevati za krepitev določb o pravicah intelektualne lastnine v prihodnjih dvostranskih sporazumih in uveljavitev že sprejetih obveznosti za zmanjšanje kršitev pravic intelektualne lastnine ter proizvodnje in izvoza ponarejenega blaga. Komisija bo okrepila uveljavljanje teh pravic in sodelovanje z več prednostnimi državami, zlasti s Kitajsko, Rusijo, državami ASEAN, Korejo, državami Mercosur, Čilom in Ukrajino; prav tako si bomo prizadevali za izboljšanje uveljavljanja teh pravic v Turčiji v okviru pristopnih pogajanj. To bo pomenilo krepitev carinskega sodelovanja, vzpostavitev in krepitev dialogov o pravicah intelektualne lastnine, povečanje naše prisotnosti na terenu, dodelitev več sredstev za podporo imetnikov pravic, zlasti MSP, in ozaveščanje o vprašanjih pravic intelektualne lastnine v družbah EU, zlasti tistih, ki delujejo na Kitajskem.

vi) Prenovljena strategija dostopa do trga

Evropska strategija dostopa do trga se je začela izvajati leta 1996, da bi pomagala okrepiti večstranske in dvostranske trgovinske dogovore ter odprla trge tretjih držav. Njen cilj je priskrbeti izvoznikom podatke o pogojih za dostop do trga in vzpostaviti okvir za odpravo trgovinskih ovir. Podatkovna zbirka o dostopu do trga, ustvarjena v podporo tej strategiji, pomaga obveščati podjetja in oblikovalce politik o tržnih pogojih, vendar vse možnosti, ki jih ponuja, niso bile izkoriščene.

Komisija bo v začetku leta 2007 predložila sporočilo o prenovljeni strategiji dostopa do trga. Ta strategija bo verjetno vključevala določanje rednih prednostnih nalog v smislu sektorjev in trgov, na katerih bi odstranitev trgovinskih ovir izvoznikom EU najbolj koristila.

Komisija bo morala usmeriti sredstva v ključne države, vlagati v tehnično strokovno znanje, usklajevati orodja politike ter tesneje sodelovati z državami članicami in industrijo/izvozniki. Prav tako bi morali črpati iz izkušenj, pridobljenih iz obstoječih pogajanj, da bi lahko opredelili, kaj je učinkovito in kaj ne pri prizadevanjih za odstranitev bolj zapletenih ovir.

vii) Javna naročila

V skoraj vseh najpomembnejših trgovinskih partnerjih EU so pri javnih naročilih prisotna omejevalna ravnanja, ki so diskriminatorna do ponudnikov iz EU. Komisija razmišlja o predstavitvi predloga, ki bi se osredotočal na ta ravnanja, da bi se vzpostavili enaki konkurenčni pogoji za ponudnike iz EU, ki se potegujejo za javna naročila v tujini.

Najboljši način za reševanje tega vprašanja je spodbujanje tretjih držav, da s pogajanji dosežejo dogovor z EU o bistvenih točkah. Ker so odprti trgi EU za javna naročila pomembni za našo lastno blaginjo, se moramo spoprijeti z izzivom, kako poiskati nove načine odpiranja večjih tujih trgov javnih naročil, ne da bi zaprli lastne. Zato bi morali v primerih, ko pomembni trgovinski partnerji jasno pokažejo, da si ne želijo vzajemnosti, razmisliti o uvedbi skrbno ciljno usmerjenih omejitev dostopa do določenih delov trga EU za javna naročila, s čimer bi partnerje spodbudili k temu, da ponudijo vzajemno odpiranje trga. Ta pristop se ne bi uporabljal za revnejše države v razvoju.

viii) Pregled instrumentov trgovinske zaščite

Instrumenti trgovinske zaščite so del večstranskega sistema in pomagajo zagotavljati, da ugodnosti odprtosti niso ogrožene zaradi nepoštenega določanja cen, trgovinskih praks ali subvencioniranja. Zagotoviti moramo, da drugi partnerji spoštujejo visoke standarde pri uporabi instrumentov trgovinske zaščite in da se mednarodni predpisi v celoti upoštevajo.

Prav tako moramo zagotoviti, da so naši instrumenti uspešni in prilagojeni spremembam v globalnem gospodarstvu. Tekmeci proizvajalcev v EU, na primer, so vedno večkrat evropski distributerji, ki oddajajo proizvodnjo zunanjim izvajalcem v tujini, kar je pogosto edini način, da se odzovejo na mednarodno konkurenco in s tem pomagajo ohraniti delovna mesta v Evropi. Dobavitelji proizvajajo v več kot eni državi, pogosto hkrati znotraj in zunaj EU. Blago, sestavljeno v eni državi, pogosto vsebuje dele, proizvedene v drugi. Potrošniki in drugi proizvajalci pričakujejo večjo izbiro, nižje cene in višje standarde. Preučiti moramo, ali nam naši instrumenti omogočajo, da upoštevamo ta široki razpon evropskih interesov.

Glede nepoštenega subvencioniranja moramo okrepiti zahteve po preglednosti na mednarodni ravni in povečati svojo sposobnost za spremljanje praks v tretjih državah. Kadar bo to utemeljeno, bomo za preprečitev tujih praks, ki izkrivljajo konkurenco, uporabili mehanizme STO za reševanje sporov ali lastne protisubvencijske instrumente.

Komisija bo zbrala mnenja strokovnjakov in zainteresiranih strani, da preuči, kako okrepiti našo uporabo instrumentov trgovinske zaščite v 21. stoletju. Na podlagi tega bo pozneje letos pripravljena zelena knjiga.

5. SKLEPNA UGOTOVITEV

Za zagotavljanje konkurenčnosti Evrope v globalnem gospodarstvu z odstranitvijo trgovinskih ovir bodo potrebne nove prednostne naloge in novi pristopi v trgovinski politiki, skupaj s kakovostnimi predpisi EU, ter tesnejše povezave med enimi in drugimi. Zagotavljanje konkurenčnosti bo moralo biti sestavni del širše lizbonske strategije. Zanj bo potrebno močnejše sodelovanje znotraj Komisije in z državami članicami, industrijo in drugimi v skladu s predlogi za usklajenost iz Sporočila Komisije „Evropa v svetu“.

Glavno in bistveno sredstvo za doseganje naših ciljev ostaja sistem večstranskih pogajanj. Zato se bo Evropa še naprej močno zavzemala za večstranskost. Svetovni trgovinski sistem, ki temelji na STO, je odločilnega pomena za zagotavljanje predvidljivosti, stabilnosti in drugih bistvenih pogojev za globalno gospodarsko rast. Morali bomo izkoristiti nove priložnosti, osredotočiti prizadevanja za odpiranje trgov ter odpraviti izkrivljanje trgovine v večstranskem sistemu in z dvostranskimi pobudami. Prizadevali si bomo ustvariti razmere za odprto in pošteno globalno konkurenco ter deliti predpise in standarde s partnerji.

Za prihodnje mesece Komisija predlaga:

V okviru EU bomo:

– zagotovili, da **bodo predlogi notranjih politik ustrezni glede na izzive globalne konkurenčnosti in hkrati krepili evropske standarde**,

– zagotovili, da bodo **ugodnosti odpiranja trgovine dosegle državljane**, s spremljanjem gibanja uvoznih in potrošniških cen,

– **pripravili ljudi na spremembe** z novo generacijo programov kohezijske politike in Evropskim skladom za prilagajanje globalizaciji.

Zunaj EU bomo:

– ohranili svojo **zavezanost krogu pogajanj v Dohi in STO**, saj je to najboljši način za odpiranje in upravljanje svetovne trgovine,

– pripravili predloge za prednostne naloge v trgovinskih in naložbenih odnosih s **Kitajsko** kot del celovite strategije za vzpostavitev koristnega in enakopravnega partnerstva,

– začeli izvajati drugo fazo strategije EU o **uveljavljanju pravic intelektualne lastnine**,

– pripravili predloge za **novo generacijo skrbno izbranih prednostnih sporazumov o prosti trgovini**,

– pripravili predloge za **prenovljeno in okrepljeno strategijo dostopa do trga,**

– predlagali ukrepe za odpiranje trgov **javnih naročil** v tujini,

– izvedli **pregled uspešnosti naših instrumentov trgovinske zaščite**.

To je visoko zastavljena agenda, ki naj bi osredotočila prispevek trgovinske politike na gospodarsko rast in delovna mesta v Evropi, prispevala k liberalizaciji globalne trgovine ter dopolnjevala druge zunanjepolitične cilje naše trgovinske politike, in sicer zlasti na področju razvoja in sosedskih odnosov. Ta agenda bo glavno merilo pri presojanju uspešnosti evropske trgovinske politike v naslednjih nekaj mesecih in letih.

Statistical Annex (intra-EU trade excluded)

Table 1: Market potential and key economic indicators of main EU trade partners

	Market potential 2005-25 (€ bn)**	GDP (2005, €Bn)	Annual average growth rates 2005-25 (%)*	Trade with the EU (2005, €Bn)	Share of EU trade (2005, %)
USA	449	10 144	3.2	412.7	18.5
China	204	1 573	6.6	209.4	9.4
Japan	74	3 920	1.6	116.4	5.2
India	58	607	5.5	40.0	1.8
ASEAN	57	714	4.9	115.1	5.2
Korea	45	598	4.7	53.3	2.4
Mercosur	35	677	3.6	51.0	2.3
Canada	28	849	2.6	40.8	1.8
GCC	27	412	4.3	87.6	3.9
Russia	21	526	3.0	163.0	7.3
Taiwan	18	268	4.3	36.5	1.6
Australia	17	526	2.5	30.1	1.4
HK	12	149	4.8	31.1	1.4
Iran	10	151	4.3	24.2	1.1
Ukraine	5	61	4.9	20.7	0.9

Source: World Bank, Global Insights and own calculations. *Note:* * Growth figures from Global Insights 2007-15.

** Indicates cumulative changes in market size: *economic size x growth*.

Table 2: World market shares in 2003 and change over the 1995-2003 period

	market share 2003 (in %)	change in market share between 1995 and 2003 (in percentage points)
EU	**21.3**	***-1.1***
Japan	**10.5**	***-4.0***
Korea	**4.4**	***0.3***
Russia	**1.4**	***0.3***
India	**1.2**	***0.2***
Ukraine	**0.3**	***0.2***
USA	**13.8**	***-2.7***
China	**1.2**	***5.1***
Hong Kong	**1.8**	***0.5***
Mediterranean	**1.7**	***0.3***
GCC	**0.6**	***0.1***
Mercosur	**2.2**	***-0.1***
Brazil	1.6	*0.0*
ASEAN	**8.3**	***0.2***
Rest of the world	**18.6**	***0.6***

Note: The sum of figures in the first column equals 100, the sum of figures in the last column is 0.

Source: UN Comtrade – Calculation by CEPII (2006) – report for DG Trade

Table 3: World market shares in low-, medium-, and high-quality products in 2003 and change over the 1995-2003 period

(level in percent and variation in percentage points)

	down-market		mid-market		up-market	
	2003	Variation	2003	Variation	2003	Variation
EU	12.9	*-1.8*	20.0	*2.0*	32.3	*3.1*
Japan	6.7	*-2.2*	11.7	*-4.4*	15.2	*-6.9*
Korea	5.1	*-0.1*	4.4	*0.8*	3.1	*-0.6*
USA	12.0	*-3.7*	13.6	*-4.1*	17.9	*0.2*
China	20.4	*8.1*	8.2	*4.6*	3.7	*1.5*
Mercosur	3.0	*0.1*	4.2	*0.6*	0.9	*-0.1*
ASEAN	7.4	*-2.8*	7.7	*-1.5*	5.3	*-0.3*

Source: UN Comtrade – Calculation by CEPII (2006) – report for DG Trade

Table 4: Contribution to the trade balance by quality of traded goods in 1995 and 2003

	EU	USA	Japan	Korea	India	Russia	China
				2003			
Low-market	**-56.6**	**-47.1**	**-18.9**	**74.8**	**73.2**	14.1	**182.7**
Mid-market	**-15.8**	5.2	**30.1**	-19.2	**-43.8**	**39.3**	-57.0
Up-market	**75.8**	20.2	-0.9	**-55.4**	-36.9	**-66.5**	**-88.9**
not classified	**-3.4**	**21.7**	-10.3	-0.3	7.6	13.1	-36.8
Degree of specialisation	***67.8***	***35.3***	***24.8***	***67.2***	***65.6***	***55.2***	***148.5***
				1995			
Low-market	**-36.5**	**-36.4**	**-16.0**	**108.4**	**49.9**	**59.3**	**109.7**
Mid-market	**-20.8**	**25.1**	**23.9**	-39.0	**-29.6**	42.6	-41.3
Up-market	**61.0**	10.1	-4.6	**-68.5**	-61.3	**-112.5**	**-63.4**
not classified	**-3.7**	1.3	-3.3	-0.9	41.0	10.6	-5.0
Degree of specialisation	***52.3***	***32.1***	***20.5***	***94.8***	***57.3***	***94.7***	***94.2***

Note: when quantities are not available the breakdown by quality ranges is not possible.
Source: UN Comtrade – Calculation by CEPII (2006), report for DG Trade.

Table 5: Contribution to Trade Balance of high technology products by quality in 2003

	Quality	EU25	USA	Japan	Korea	Russia	India	China
High technology	**all**	**-12.7**	**28.9**	**3.7**	**29.5**	**10.9**	**-44.4**	**-8.9**
	not classified	**-4.0**	4.1	-0.4	-0.3	-0.2	-0.9	-3.5
	Low-market	**-11.4**	3.5	4.2	3.7	6.2	-17.8	38.8
	Mid-market	**-2.0**	6.7	6.1	7.8	-2.0	-7.1	-15.4
	Up-market	**4.8**	14.6	-6.1	18.4	6.8	-18.6	-28.7
Others	**all**	**12.7**	**-28.9**	**-3.7**	**-29.5**	**-10.9**	**44.4**	**8.9**
	not classified	**0.6**	**17.7**	-9.9	0.0	13.4	8.5	-33.3
	Low-market	**-45.2**	**-50.6**	**-23.1**	**71.2**	7.8	**90.9**	**144.0**
	Mid-market	**-13.8**	-1.4	**24.0**	-26.9	**41.3**	**-36.7**	-41.6
	Up-market	**71.1**	5.5	5.2	**-73.7**	**-73.3**	-18.3	**-60.2**

Note: when quantities are not available the breakdown by quality ranges is not possible.
Source: UN Comtrade – Calculation by CEPII (2006), report for DG Trade.

Share in World FDI Flows 2002-2004

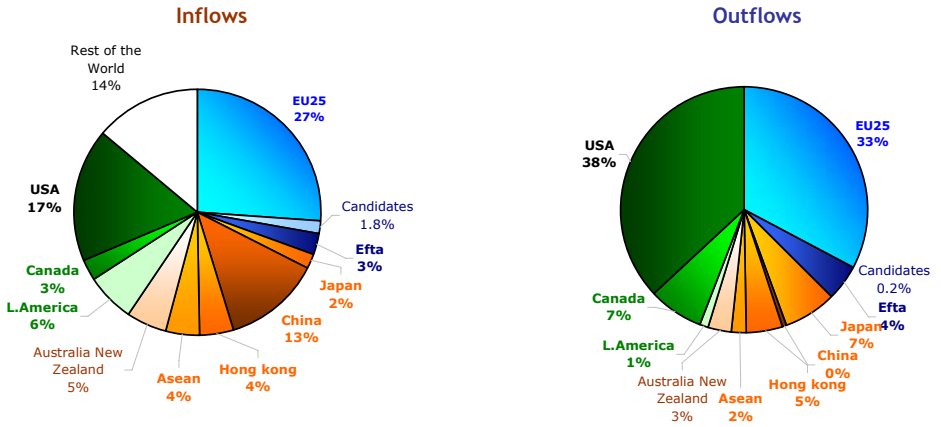

Source: UNCTAD, Eurostat

World is calculated excluding intra-EU Trade.

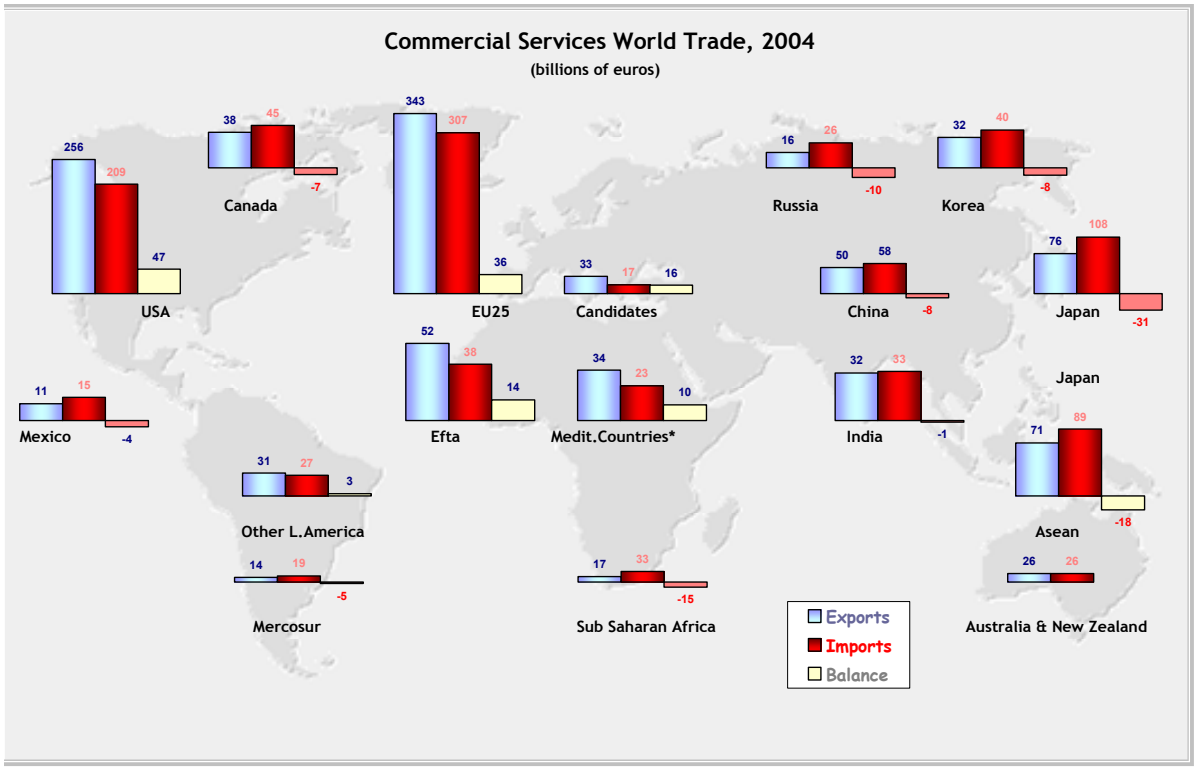

EU excluding intra EU Trade **Candidates** Bulgaria, Croatia, Romania, Turkey
Efta Iceland, Norway, Switzerland ***Medit.Countries** Algeria, Egypt, Israel, Jordan, Morocco, Syrian Arab Rep, Tunisia **Latin America** including the Caribbean
Mercosur Argentina, Brazil, Paraguay, Uruguay **Asean** Brunei, Cambodia, Indonesia, Laos, Malaysia, Myanmar, Philippines, Singapore, Thailand, Vietnam.